

Symfonia romantyczna

Scenariusz zaplanowany do realizacji w czasie 45-minutowej lekcji, której celem jest zapoznanie uczniów z cykliczną formą instrumentalną – symfonią. Omówienie pochodzenia symfonii romantycznej i streszczenie jej rozwoju. Przedstawienie budowy symfonii oraz omówienie jej poszczególnych części z uwzględnieniem zmian wprowadzonych przez kompozytorów epoki romantyzmu. Wskazanie obsady wykonawczej oraz kompozytorów tworzących symfonie romantyczne. Wysłuchanie symfonii romantycznej.

- [Symfonia romantyczna](#)

Symfonia romantyczna

Symfonia romantyczna

1.

Zapoznanie uczniów z cykliczną formą instrumentalną – symfonią. Omówienie pochodzenia symfonii romantycznej i streszczenie jej rozwoju. Przedstawienie budowy symfonii oraz omówienie jej poszczególnych części z uwzględnieniem zmian wprowadzonych przez kompozytorów epoki romantyzmu. Wskazanie obsady wykonawczej oraz kompozytorów tworzących symfonie romantyczne. Wysłuchanie symfonii romantycznej.

Umiejętności

Uczeń potrafi:

1. Streścić rozwój symfonii w epoce romantyzmu.
2. Omówić pojęcie symfonii romantycznej jako cyklicznej formy instrumentalnej.
3. Omówić budowę symfonii romantycznej i wskazać jej cechy charakterystyczne.
4. Przedstawić wpływ czynników oraz poszczególnych jednostek muzycznych na kształtowanie się symfonii romantycznej.
5. Wskazać kompozytorów tworzących symfonie romantyczne.
6. Przeprowadzić analizę muzyczną utworów wysłuchanych na lekcji.

Metoda pracy

Metoda opisu z elementami poganki. Aktywna praca uczniów – analiza dzieła muzycznego. Percepcja muzyczna.

3. 1. Podręcznik – Wójcik D., *ABC form muzycznych*, wyd. Musica Iagellonica, Kraków 1999
2. Stanowisko do odtwarzania muzyki.
3. Nagrania utworów:
 1. H. Berlioz – „Symfonia fantastyczna”
 2. F. Liszt – „Symfonia faustowska”
4. Partytury wyżej wymienionych kompozycji.
5. Karta pracy ucznia

4. Przebieg lekcji

Faza przygotowawcza

1. Powitanie, czynności organizacyjno – porządkowe.
2. Sprawdzenie zadania domowego.
3. Powtórzenie piosenki poznanej na ostatniej lekcji.
4. Podanie tematu lekcji.

(10 min)

4. 4. Metodą opisu, zapoznanie uczniów z pojęciem symfonii romantycznej oraz wyjaśnienie jej pochodzenia. Omówienie elementów mających wpływ na kształtowanie się nowej formy symfonii.

- Notatka:

Symfonia romantyczna – w okresie romantyzmu symfonia stała się formą bardziej urozmaiconą niż w poprzednim okresie. Symfonia romantyczna rozwijała się w kilku kierunkach. Znajdujemy w niej zarówno elementy programowości, jak i elementy wokalne. W symfonii romantycznej wzrasta jeszcze bardziej znaczenie faktury instrumentalnej, która wiąże się z techniką instrumentacyjną decydującą o właściwościach formy, jej rozczłonkowaniu i cechach wyrazowych.

5. Omówienie symfonii romantycznej pod względem czasu jej powstania, budowy i obsady wykonawczej. Dokładne omówienie poszczególnych rodzajów symfonii z uwzględnieniem podstawowych elementów dzieła muzycznego. Wskazanie głównych przedstawicieli symfonii romantycznej.

- Notatka:

W romantyzmie symfonie pisali: F. Schubert, F. Mendelssohn, R. Schumann, J. Brahms, A. Bruckner, A. Dvorak, P. Czajkowski. Rozbudowali oni aparat orkiestrowy oraz niektóre współczynniki formy sonatowej. Wydłużony został temat, który stał się tworem polimorficznym. Często spotykane są części połączone poprzez wspólny temat. Nowym zjawiskiem było wprowadzenie walca w miejsce scherza, a także wykorzystywanie melodii ludowych.

W romantyzmie spotykamy dwa rodzaje symfonii:

1. Symfonia programowa, której twórcą jest H. Berlioz.
2. Symfonia wokально-instrumentalna – spotykana w twórczości F. Mendelssohna i G. Maklera. Pojawienie się tekstu w symfonii wokально-instrumentalnej można uznać za

rodzaj symfonii programowej.

6. Wysłuchanie „Symfonii fantastycznej” H. Berlioza. Krótka analiza formalna utworu. Wspólne poszukiwanie w utworze stylistycznych cech charakterystycznych dla romantycznej symfonii.

o Notatka:

„Symfonia fantastyczna” H. Berlioza składa się z pięciu części. Każda z części posiada tytuł:

- I cz. – „Marzenia, namiętności”

- II cz. – „Bal”

- III cz. – „Scena na wsi”

- IV cz. – „Marsz na stracenie”

- V cz. – „Sabat czarownic”

W symfonii tej programem nazywamy komentarz kompozytora znajdujący się na początku utworu. Czynnikiem scalającym cały utwór jest temat o ukochanej – *idée fixe* – motyw przewodni całej symfonii.

(25 min)

5. 7. Wysłuchanie „Symfonii faustowskiej” F. Liszta. Dokonanie formalnej analizy utworu.
8. Zapisanie przez uczniów notatki do zeszytu.

(10 min)

6. 6. Wójcik D., *ABC form muzycznych*, wyd. Musica Iagellonica, Kraków 1999
- 7.

Najważniejsze zagadnienia związane z tematem lekcji pt. *Symfonia romantyczna*.

Zadanie domowe

Plik o rozmiarze 41.00 KB w języku polskim